

1006

מדינת ישראל

הכנסת

פרוטוקול מס' 7/ב

מישיבה של ועדת החוקה, חוק ומשפט, שהתקיימה ביום ב'
כ"ד בחשוון, תשי"ז - 29.10.56,
בשעה 10.50.

נכח ה:

- חברי הוועדה: נ. ניר - היו"ר
- ב. אזניה
- ע. איכילוב
- ז. ורהפטיג
- י. ישעיהו
- י. כמיס
- ח. רובין
- י.ש. רוזנברג
- י. שופמן

מוזמנים: מר ידין - המטרה ליועץ המשפטי לממשלה
מר אילון - נציג משרד המשפטים

סדר-היום:

- א. בעיית נושא חדש
- ב. חוק לתיקון תקודת המועצה המשפטית
- ג. חוק לתיקון תקנות המעמד האישי
(מכונות קונטריות)
- ד. חוק הרשויות המוניות (התמכה מיוחדת)
- ה. חוק בחי-המשפט

== ==

היו"ר נ. ניר: אני פותח את הישיבה.

בעיית נושא חדש

היו"ר נ. ניר: כאשר מתעוררת בוועדת החוקה, עקב דיון
בחוק זה או אחר, שאלת נושא חדש, צריכה
ועדת החוקה להעביר את השאלה להכרעתה של ועדת הכנסת, אם כי מבחינה
משפטית ועדת החוקה בוודאי מסוגלת לפתור את הבעיה הזאת בעצמה.
הובעה הדעה, כי יש לסנות את הנוהג הקיים המחייב לפנות לוועדת
הכנסת בשאלת הנושא החדש. לכן העמדתי את הענין על סדר-היום.

י.ש. רוזנברג: הייתי טוען לפנות ליו"ר ועדת הכנסת
ולבקשו שירכיב ועדת סנה-לאו דווקא

מפני חברי ועדת הכנסת יאמר חבריה יהיו משמטנים. זו
חתימה וסדרה קבועה, אשר התבקש להכריע בשאלת נושא חדש, כאשר בעיה
כזאת מתעורר.

או.

ג. ישיבה:

אני מציע לא לשנות את הנוהג הקיים
ועמי בכך שוועדת הכנסת שונה היא
מנועדות האחרות, הואיל והיא נחשבת לכנסת-זוטא. איננו יכולים ליצור
ושינוי מיוחדות הרשימות להחליט בעצמן בעניין נושא חדש, המסעורת חוץ
ידי דיוניהן, לבין ועדות בלתי-מיוחדות אשר תצטרכנה להעביר את ענין
נושא החדש להכרעה של ועדת הכנסת.

אם הטעם למסירת הסמכות להכריע בנושא
החדש לידי ועדת החוקה, הוא בכך שבוועדה זו חבריט זנטיים בעלי השכלה
מספיקה ואילו בוועדת הכנסת אין חבריט בעלי השכלה מסין זו, הרי נוכל
גם להרחיק-לכת ולומר שאין הכנסת מוסמכת לדון בחוקים רביט מפני
שאנטיט מבין חבריה הם מספיקים.

מהטעמים האמורים מציע אני לעמוד על

החיר הקיים. בטוח זה.

ב. אגודה:

ההגיון המשפטי מחייב אמנם כי הוועדה
אשר תדון בשאלות נושא חדש תהיה ועדה
משפטית. אולם ההגיון הקונסטיטוציוני - כפי שהסביר תה"כ ישיבה -
מחייב אחרת. ועדת הכנסת אינה ולא כנסת-זוטא, וכשט שאין באים להחליף
את נציגי העם במשפטנים, כך גם אין להוציא את הסמכות מידי ועדת הכנסת
המייצגת את הכנסת ולמסרה לוועדת מומחים.

הייתי מציע לא לקבל כרגע סיכום בשאלה
זו. שלא להעבירה לוועדת הכנסת בבקשה, כי בעת הדיון בתקנון הכנסת
תחן ועדת הכנסת דעתה על כך יית שאלת הנושא החדש צריכה תמיד לבוא להכרעה
בוועדת הכנסת או ליכולה היא לאפטר בוועדה בה התעוררה השאלה, או בוועדה
אחרת.

ע. איכילוב:

אילו היינו צריכים להחליט מי
מוסמך יותר להכריע בשאלת נושא
חדש - משפטן או לא משפטן - היינו בוודאי מגיעים למסקנה כי המשפטן
מוסמך יותר ולכן היינו מעבירים את הסמכות לוועדת החוקה.

אולם לא נוכל לעשות זאת, "ל-כל-פניט,
לא בטחיד הקרוב. ועדת הכנסת היא, כאמור, כנסת זוטא וחיוצגות בה
כל סניות הכנסת. שאלת נושא חדש מתעוררת בדרך כלל עקב חילוקי-דעות
בין הסניעות בוועדה מסוימת. לכן חשוב, כי השאלה תובא להכרעה ועדה
בה מיוצגות כל הסניעות.

תה"כ רוזנברג הציע להקים ועדה מיוחדת,
קבועה, דוגמת ועדת התקנון או ועדת הפירושים. אולם ועדה מסין זו צריכה
להיות מורכבת מחברי כל הסניעות, לפי המפתח המסלגתי. זאת אומרת, כי
תהיה מורכבת מ-20 חבר לטרך. אם זהו המצב, הרי אפשר להעביר את הסמכות,
לפחות לעת-טעה, בידי ועדת הכנסת

אני מציע למנות ליו"ר ועדת הכנסת, שהוא
גם יו"ר ועדת התקנון, ולבקשו שוועדת התקנון תדון בכך מי צריך להיות
המכריע לגבי שאלות נושא חדש ותנסה למצוא פתרון.

ח. רובין:

ועדת הכנסת אנה בעלת הרכב פוליטי, אולם
הועברו אליה כמה חקיקים מהטעמים
מובהקים. שאלת נושא חדש היא שאלה משפטית ולא פוליטית, אולם לעתים
מקורבים בה ניסוקים פוליטיים. אני רוצה לציין, שכאשר הייתי באופוזיציה
לי נתקבלה אף פעם דעתי בענין נושא חדש. גם בוועדת החוקה מכריעים
לעתים השיהולית הפוליטיים ולא המשפטיים. לכן, במצב הנוכחי, אין זה
מ"ת כלל אם ההכרעה בעניני נושאים חדשים תהיה מסורה לוועדת החוקה
או לוועדת הכנסת.

גם הצעת תה"כ רוזנברג - אין בה משום
פתרון. אילו היה קיים מנגנון יטוע משפטי של הכנסת, מוכן הייתי לקבל
את הכרעתו בעניני נושא חדש. יתכן יי ש לחשוב על הקמת מנגנון מסין זה.

ח. רובין:

אך כל עוד הוא אינו קיים יש להשאיר את המצב כפי שהנו, אם כי הוא
בהחלט אינו מסביע-רצון. יש להשתדל שבבואה להחליט בשאלת נושא חדש
תועלה ועדת הכנסת מעל לשיקולים פוליטיים.

י. ש. רוזנברג:

הייתי יצא לו היה גם בכנסת, כמו
בפרלמנטים אחרים, אדם בעל השכלה
מוציאה המכריע בעניינים פרלמנטריים-משפטיים. כל עוד אין אצלנו
המקרה הזה, עבור אני שאמטר לבחור ב-5 "3 חברי-כנסת, משפטיים,
שיכריעו בשאלות נושא חדש. אני חושב כל זה יתעלו מעל לשיקולים
הפוליטיים הרגילים אם ידעו שההכרעה היא על מצבנו.

באשר בחוק הכנסת נדרון פרוק הוועדות
יתכן ואינך ועדה מיוחדת קבועה של הכנסת, שחבוב במקום ועדת הפירושים
ותכריע גם בשאלות נושא חדש.

היו"ר נ. ניר:

עבור הייתי יצאלת הנושא החדש בשלה
כבר לדיון, ולכן הפליתי אותה על סדר-היום.
אבל אני רואה שאין עדיין דעות ברורות לגביה.

בשאלת

למכריע / נושא חדש לעיונה של ועדת הכנסת, ללא כל סיכום מצונו. ועדת החוקה
רט סובעת "המצב הנוכחי המחייב אותה להעביר כל שאלה בקשר לנושא
חדש לוועדת הכנסת טענו תיקון וועדת הכנסת מחבקשת לתת דעתה לאפשרות
תיקון.

ב. חוק לחיטורו טקודת המועצה המשפטית

ט. איכילוב:

אני מבקש לדחות את הדיון בנושא זה, כי
בעל ההצעה, חת"כ אונא, אינו נוכח.

ח. רובין:

אין זה נימוק לדחיית הדיון בהצעת החוק.
עם העברת ההצעה לוועדה, יאזנה היא

מראשו של המציע.

מר ידיון:

בשם היועץ המשפטי רוצה אני לבקש את
סליחת הוועדה על העדרו, אשר נאלץ
להוסיף בבית-המשפט. בגלל העדרו של היועץ המשפטי, שהנו יו"ר המועצה
המשפטית, הייתי מבקש לדחות את הדיון בהצעת החוק.

היו"ר נ. ניר:

אני מסכים לדחיית הדיון לבוע הבא.
אולם בינתיים אני רוצה לטכור לחברי
הוועדה את הצעותי לגבי חוק זה, כדי שיעיינו בהן עד לישיבה הבאה.
אני חומך בהצעת החוק, אולם אני מבקש להגביל את תחולתה כדלפמן:
(א) הנהנה מן החקלה צריך להיות שולה חדש, זיינה - "המציע הצרף מחוח
מילוש שנים; ב) הוא צריך להיות בעל השכלה תיכונית למחות; ג) הוא
צריך להיות בן 45 שנה למחות; ד) עסק בפרקטיקה משפטית במשך 20 שנה
מינימום, כולל עריכת חוזים והופעה בבתי-המשפט.

י. ש. רוזנברג:

אחרי המליח "או "כיתהנו" שבהצעת החוק,
אני מציע להוסיף את המליח "למי החוק".

היו"ר נ. ניר:

הסתדרות עורכי-הדין חנתה אלינו בבקשה,
שנקבל את נציגיה במרט נדרון בהצעת החוק.
נזמין את נציגי הסתדרות עורכי-הדין לישיבה הבאה של הוועדה, ביום ב'
הקרוב, בשעה 10.30.

אז.

ג. חוק לתיקון ותקנות המעמד האישי

י.ש. רוזנברג:
אני מציע לדון בטעיף זה לאחר דיון בכל יתר הטעיפים העומדים על סדר-יומה של הוועדה. ברצוני להציע בחוק זה שינויים שאינני יכול להציעם ללא נוכחותו של שר המשפטים.

ה. ח. ל. ח.

הדיון נדחה לשבוע הבא.

ד. חוק הרשויות המקומיות (המסכה מיוחדת)

היו"ר ע. ניר:
אני מבקש מחברי הוועדה לשבור על נוסח החוק, כפי שנתקבל בוועדה, כדי שאפשר יהיה להגישו לכנסת ליריאה זניה רזלישית.

ח. רובין:
אני מעיר, כי הצעתי כעת הדיון להגביל את המסכות הניתנות למקחים לני מעיף 3 להצעת החוק. סקודה הפרוצדורה הטלילית כוללת הגבלות המתנות אח שמכותו של שומר לעריכת חיפוש במילוי הנאים מסוימים. כך "אין השומר יכול למרוך חיפוש על דעת עצמו, אלא לטי צו מאת שופט או גב ללא צו את חו"ש הוא שבמקום מסויים מבוצע פ"ע.
מעיף 3 להצעת חוק הרשויות המקומיות מיניק למקחים שמכיות חיפוש נרחבות. אני מציע להגבילן באותן הגבלות הקיימות בסקודה הפרוצדורה הטלילית. יש להוסיף במעיף 3 מיפא האומרת: בכיוף לטיימים 17 = 10, 18 למעט ספקה א' ומעימים 24 = 19 לסקודה הפרוצדורה הטלילית.

י.ש. רוזנברג:
הדיון בחוק זה כבר נסתיים. אם יו"ר הוועדה יספיק, יוכל חו"ש רובין להוסיף התתייגות, אך לא להציע הצעות נוספות.

ח. רובין:
אינני רוצה להציע תרגש למליאה בצורה התתייגות, כי אז פתני סיכוייה להתקבל. אני מעונין בהגבלת שמכיות המקחים, כדי שלא יהיו רחבות שמכיות השומר.

י.ש. רוזנברג:
אבקש מהיועץ המשפטי להודיע לנו מה נוסח הטעיף בחוק המיקנות על המזונות. זאת הוא מעניק למקחים שמכות לערוך חיפושים. אני חבור כל בחוק הרשויות המקומיות צריך להיות נוסח הזהה לו.

היו"ר נ. ניר:
נדחה זאת לישיבת הוועדה ביום ד' הקרוב. עם פתיחת הישיבה ידליע היועץ המשפטי מה הנוסח המופיע בחוק המימות יל המזונות והוועדה תחליט את יש להננים שינוי בהצעת החוק. הדיון יסתיים באותה הישיבה.

י.ש. רוזנברג:
אני מבקש לרשום במרוצת-קול, שהדיון ייערך רק על מעיף 3 של הצעת החוק.

ה. חוק בתי-המשפט

טעיף 20

היו"ר נ. ניר:
בעיה דומה קיימת גם בקשר לבתי-המשפט המחוזיים ולבית-המשפט העליון. התחלטה שתתקבל לגביהם תחול גם על בתי-משפט השלום, לכן מציע אני לדחות את הדיון בטעיף זה.
הדיון בטעיף זה נדחה

או.

מעיק 21

ה. רובין: במקום 4 הטיסקאות הקיימות, מציע אני לחלק את המעיק לזנים: סעק א' חדרון בטיכות המילי וטיסקה ב' - בטיכות האזרחי.

אני מבקש מהיועץ המשפטי לדעת אם הנוסח המוצע במעיק זה בדבר סמכותו של בית-המשפט לדון בעניני מוקעים, סרט לזלזול בעלות בהם, אינו מצמצם את הסמכות המוקנית כיום לאחי משפט השלום בשם זה. לי נדמה שהנוסח המוצע בא לצמצם את סמכותו ואני נגד צמצום זה.

י. ט. רוזנברג: הואיל ולבית-משפט השלום הסמכות להטיל מאסר שאינו עולה על שנה אחת, הרי היועץ המשפטי בקבעו בפני איזה בית-משפט בית-משפט השלום או בית-המשפט החוזי-קובע למעשה את גבול העונש שיוטל על הנאשם. אני מתנגד להטאת הסמכות זו בידי טרקליט המדינה. לכן מציע להרחיב את סמכותו של בית-משפט השלום שיוכל להטיל עונשים עד 3 שנות מאסר, או להגביל את סמכותו לעונות שעונש עליהם אינו עולה על שנה מאסר.

היו"ר נ. ניר: אני ממליץ להצעתו האחרונה של הה"כ רוזנברג.

לא ברור לי מה ההבדל בין שופט השלום לבין שופט בית-המשפט המחוזי. מצד אחד מוגבל שופט השלום לתביעות שטורין אינו עולה על 1500 לירות. לעומת זאת, מוסמך הוא לדון בכל תביעה הנובעת מחלוקת מקרקעים וכו', אף אם נשוא התביעה עולה בערכו בהרבה על 1500 לירות. אני חושב שאין הגיון בהסדר הקיים.

ה. רובין: אני מציע לא לקבל את הצעת הה"כ רוזנברג בדבר סמכות הטיחות בעונות. לא נראית לי הצעה לצמצם את סמכות שיפוטו של שופטי השלום, כי הדבר יהווה מעין נגיעה בכבודם.

אשר להרחבת סמכותם עד ל-3 שנות מאסר, ברצוני להעיר ששופטי שלום רבים הם, לדעתי, ראויים מאד לתפקידם ונעים לראות את גישתם לעבודה. אבל ישנם גם שופטי שלום אחרים. יורה שיש להבדילם ניכרים בין עונשים שהוטלו על ידי שופטי שלום שנגזרו על אותן הטבירות. למעשים מידת העונש חלוקה בכך איזה שופט יושב בדין. לכן, במצב הנוכחי, אני מציע לא לשנות את החוק.

הישיבה ננעלה בטעה 12.10.